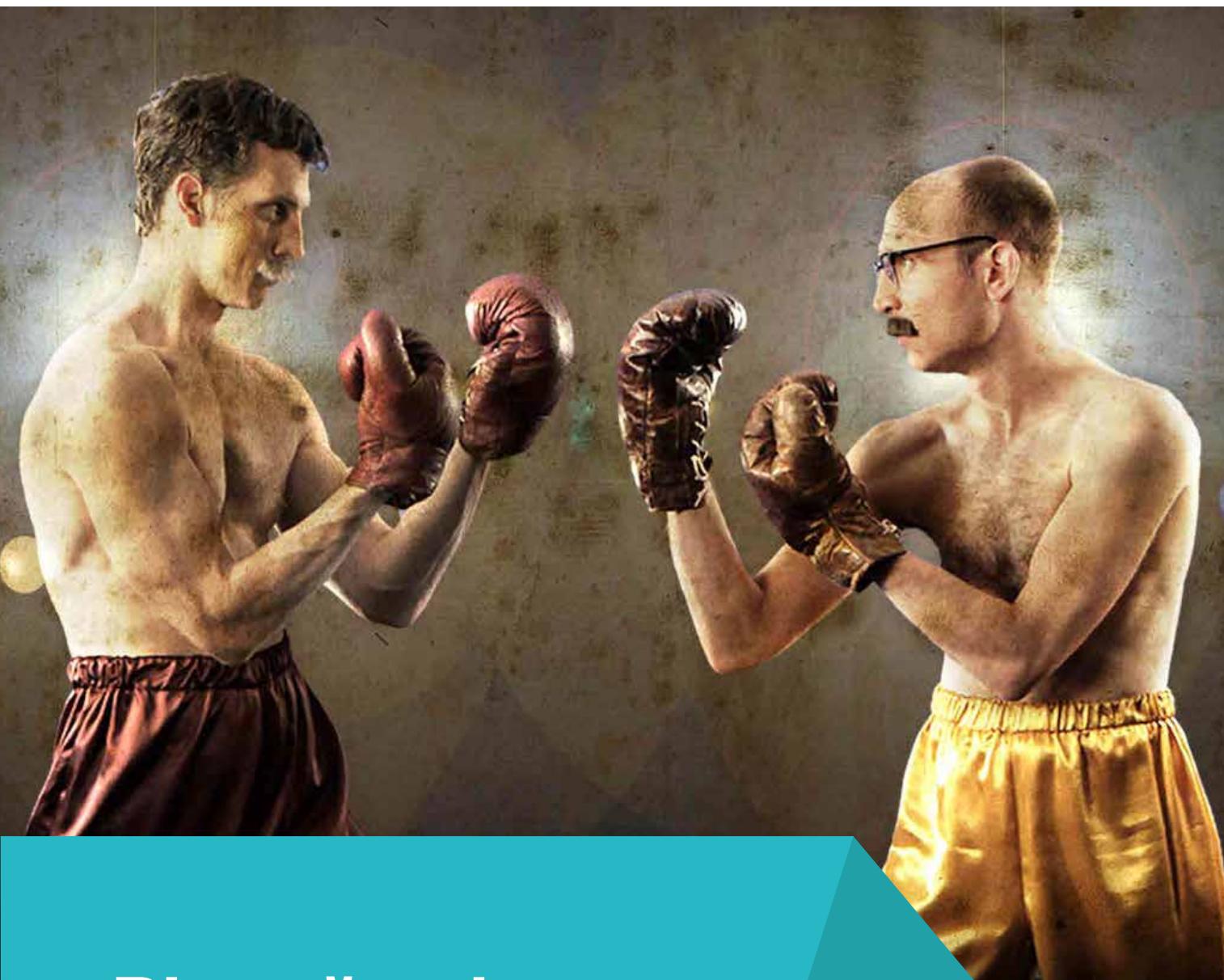

CASE Україна

Центр соціально-економічних досліджень

Річний звіт 2018

Знімок на обкладинці: «Битва століття: Кейнс проти Хаєка, другий раунд», <http://econstories.tv>

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Звіт видано в межах Ініціативи з розвитку аналітичних центрів в Україні, яку виконує Міжнародний фонд «Відродження» у партнерстві з Ініціативою відкритого суспільства для Європи (OSIFE) за фінансової підтримки Посольства Швеції в Україні. Думки та позиції викладені у цьому виданні не обов'язково відображають позицію Посольства Швеції в Україні, Міжнародного фонду «Відродження» та Ініціативи відкритого суспільства для Європи (OSIFE).

Художнє оформлення: Яна Сирота.

Ми обстоюємо ринкову економіку і незалежність громадян від уряду

«Кейс Україна» — один з найстарших і найвпливовіших українських осередків дослідження державної політики. Починаючи з 1999 року, ми виробляємо аналіз і рекомендації вирішення економічних і суспільних проблем.

Наші зусилля спрямовано на розбудову в Україні вільної ринкової економіки та виховання незалежних від держави громадян, які вимагатимуть ощадливого використання бюджетних коштів, якісних державних послуг та сприятливого підприємницького середовища.

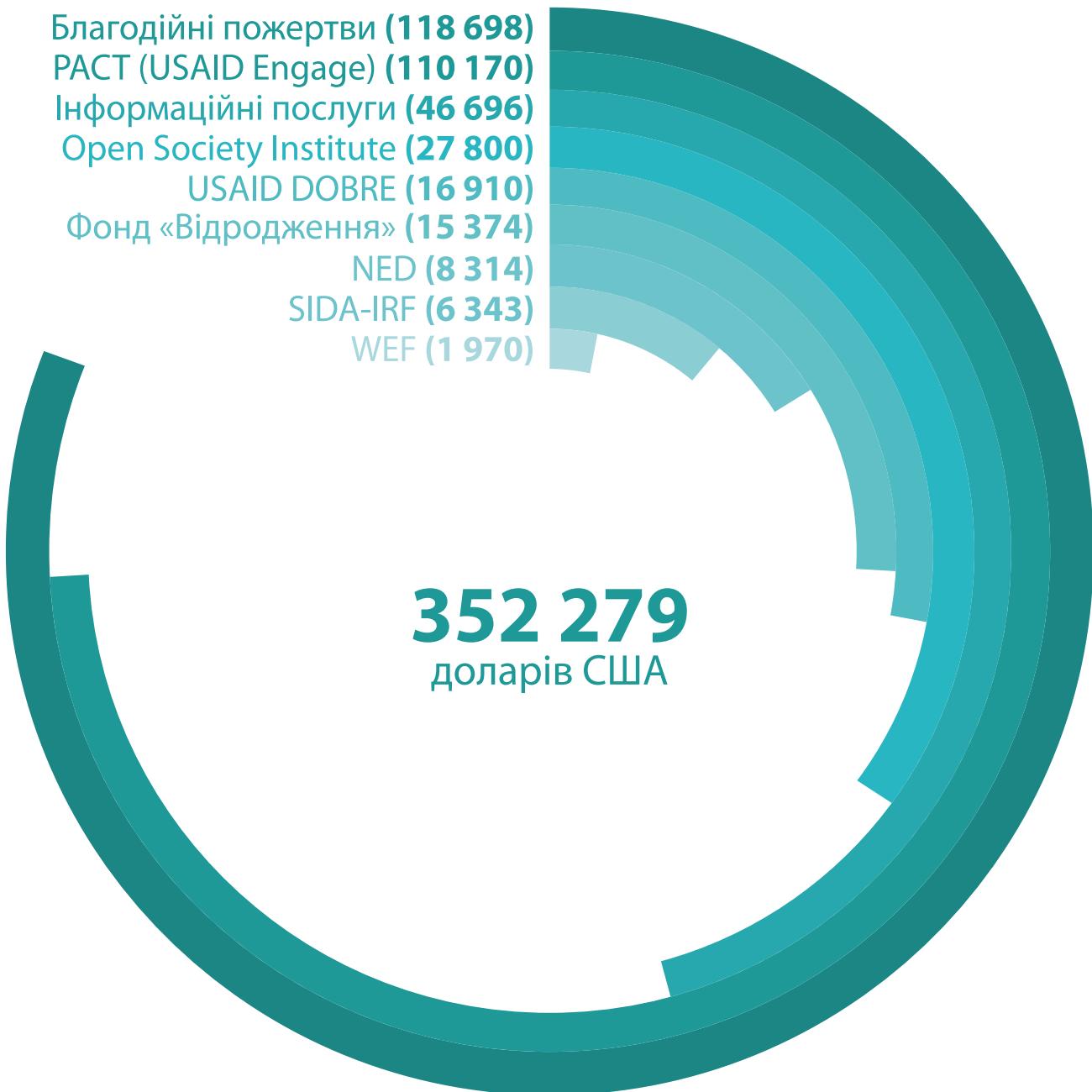
з 2013 року

Ми створили сайт «Ціна держави», який виховує в українських виборців почуття власності щодо державних коштів, виступає за їхню прозорість, пояснює важливість зменшення втручання чиновників в економічне життя.

Фінансовий звіт

Загальні фінансові надходження у 2018 році становили 352 279 доларів США. Порівняно із 2017 роком, «Кейс Україна» збільшив річний кошторис на 167,3 тисячі доларів США, або на 91%. Половину надходжень отримано від міжнародних та українських фондів, третину — від благодійних пожертв, 13% — доходи від дослідницької діяльності (інформаційні послуги). Частка найбільшого донора (USAID Engage) в загальному кошторисі не перевищує 32%.

Благодійні пожертви (118 698)
PACT (USAID Engage) (110 170)
Інформаційні послуги (46 696)
Open Society Institute (27 800)
USAID DOBRE (16 910)
Фонд «Відродження» (15 374)
NED (8 314)
SIDA-IRF (6 343)
WEF (1 970)

«Кейс Україна» проходить щорічний аудит, результати якого ми оприлюднююмо на сайті та в розширеній версії річного звіту.

Найкраще у 2018 році

Цього року ми здійснили свідомий вихід за межі затишної Інтернет-бульбашки, де нас добре знають, цінують, але де так мало кого треба переконувати узниженні ролі держави чи обстоюванні сприятливого підприємницького середовища.

Поширення паперових «Рахунків від держави»

Восени ми провели масштабну просвітницьку кампанію за межами Інтернету у 15 крупних містах України. «Рахунок від держави», який показує ціну окремих державних послуг, було доставлено у 3 млн. домівок, а також роздано майже 500 тисячам покупців. Близько 5 млн. телеглядачів та читачів дізналися про кампанію зі ЗМІ.

Навчання шкільних вчителів економіки

Понад 350 шкільних вчителів у шести містах дізналися, як зацікавити учнів економікою і навчити їх бути багатими громадянами і вдумливи-ми виборцями. Ми провели семінари, під час яких знайомили вчителів з відеороликами про вільний ринок і пояснювали як їх використати під час викладання економіки в 10 класі.

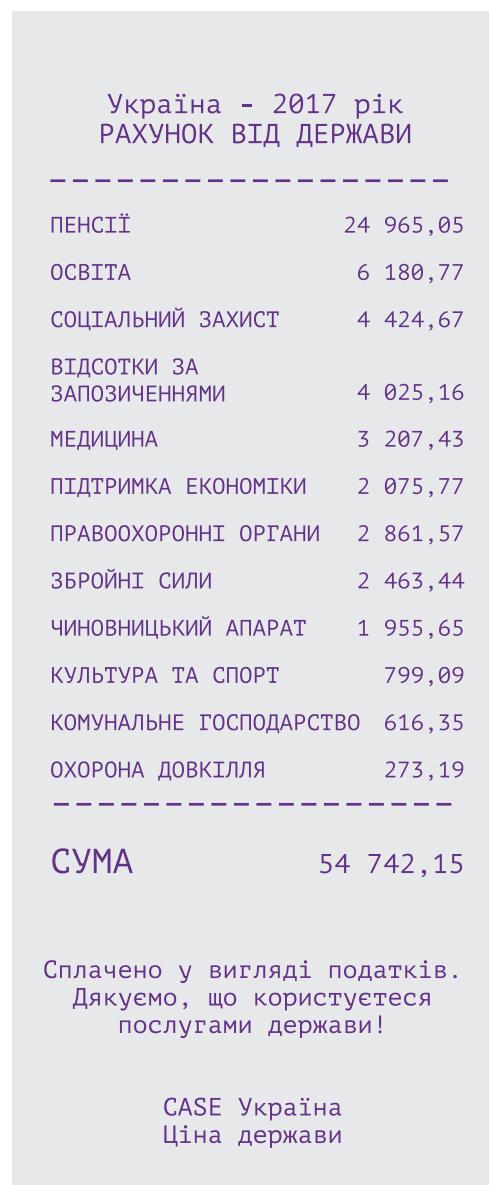

Гра «Метр кордону»

Ми створили першу в Україні (і світі?) комп'ютерну гру про хабарництво на митниці. Гра заснована на реальних подіях, описаних у літературному творі «Контрабандне чтиво» (також нашого авторства). Представлення гри поєдналося з постановкою на театральній сцені.

Відкриваємо очі: безкоштовних державних послуг не існує

Кожна людина платить податки, але багато хто про це не підозрює. Навіть якщо ви ніколи власноруч не відносили грошей у бюджет, ви все одно поповнюєте скарбницю щоразу, коли отримуєте зарплату або коли купуєте щось у магазині.

Цей рахунок показує, скільки ви сплачуєте податків на рік і на що ці гроші витрачають. І ще цей рахунок показує, що жодна з державних послуг не є безоплатною — ані освіта, ані медицина, ані охорона порядку.

Як ми це порахували?

Моя "чиста" зарплата (грн/міс.)

6000

● я отримую зарплату "у конверті" ● я не працюю ● я приватний підприємець

Мої витрати на товари та послуги

6000

бензин

0 літрів

сигарети

0 пачок

міцні спиртні напої

0 пляшок 0,5

вино

0 пляшок 0,7

пиво

0 пляшок 0,5

банківський депозит

0

З 2014 року цей калькулятор побачили понад 500 000 користувачів

Поширюємо «Рахунок від держави» далеко за межі Фейсбука

Цього року ми вперше вийшли з «Рахунком від держави» за межі інтернету. Упродовж двох місяців спільно з «Центром протидії корупції» ми обіхали 15 великих міст, де спілкувалися з мешканцями, журналістами та активістами, роз'яснюючи ціну державних послуг.

Віталій Шабунін (ЦПК) і Микола Малуха (Кейс Україна) показують журналістам обсяг податків, який сплачують мешкаці одного міста за день.

Пенсіонерка в Рівному розплакалася перед телекамерою, дізнавшись, що сплачує понад 4 тис. гривень податків на рік. Як і більшість, вона думала, що пенсіонери не платять податки.

Кампанія поширення «Рахунку від держави» була відзначена премією «Пірання року» на Форумі організаційного розвитку громадянського суспільства.

Податки не такі помітні, як здається

Спілкуючись з людьми на вулицях, ми часто зустрічали нерозуміння того, що податки платять навіть отримувачі зарплати в конвертах. Це означає, що цікавитися тим, як чиновники витрачають наші податки, має кожен свідомий громадянин.

Ми підготували низку інфографік, які розвінчувають поширеній міф, що оподаткування стосується лише отримувачів «білої зарплати»

До просвітницької кампанії долучилися провідні підприємства України

Нашу просвітницьку кампанію підтримали чотири крупні роздрібні мережі: супермаркети «АТБ», автозаправні станції «ОККО», магазини електроніки «Фокстрот» та служба поштових доставок «Укрпошта». Завдяки їхній допомозі понад 4,5 мільйони громадян дізналися про свій внесок у надання державних послуг.

Покупець магазину АТБ і покупчина магазину «Фокстрот» отримали друковані матеріали з символікою кампанії «Рахунок від держави».

Листівки для доставки «Укрпоштою» готові до відправлення у сортувальний цех — і це лише половина накладу!

Скільки вам коштує повний бак?

A95 **1000** грн

Спільно з мережею АЗС ОККО розроблено калькулятор податків з пального

Бюджет України наповнюють не олігархи і не МВФ

Майже три чверті доходів зведеного бюджету забезпечують податки звичайних українців — це не лише податки на працю (ЕСВ, ПДФО), а й податки на споживання (ПДВ, акциз, мито).

73% надходжень бюджету — платежі звичайних українців

Доходи розширеного бюджету України,
1408 млрд грн

Перевірте, скільки податків сплачуєте саме ви на

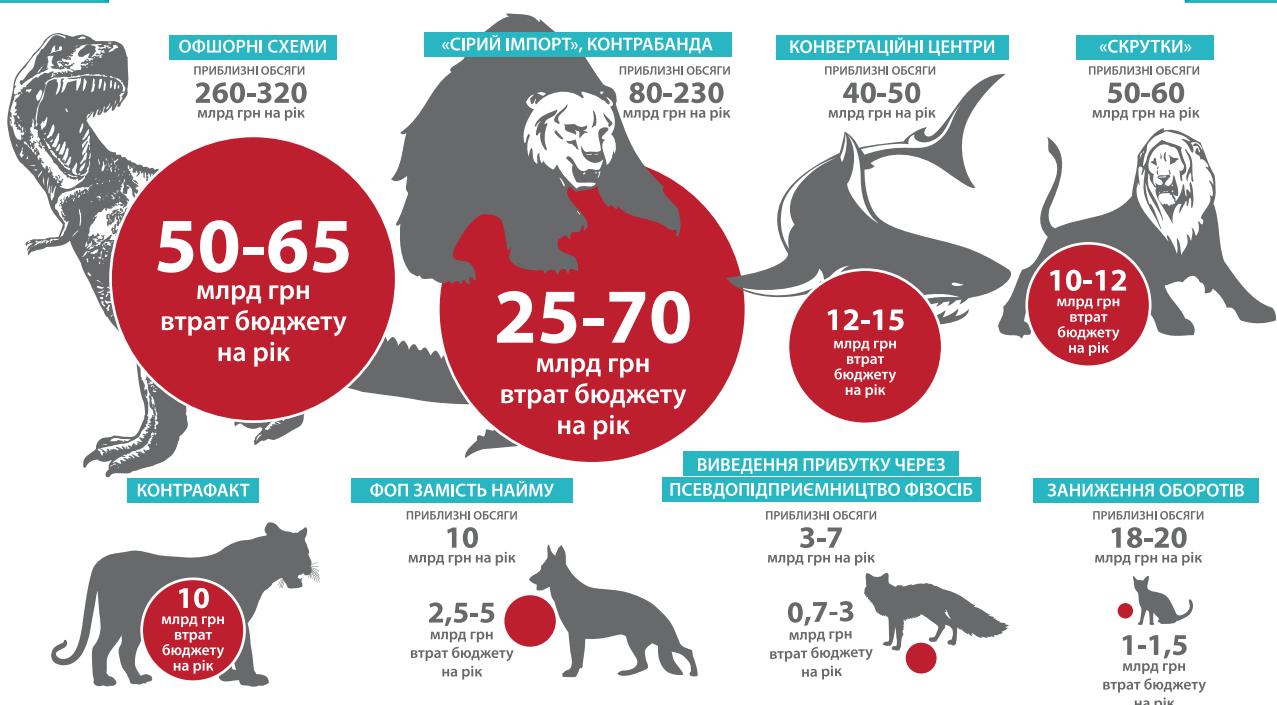
cost.ua

Олігархи – навпаки, недоплачують

Поки увага ЗМІ та суспільства прикута до зловживань працедавців у відносинах з фізичними особами — підприємцями, найбільших втрат державний бюджет зазнає через схеми, недоступні простим громадянам. Перші два місяця впевнено посідають офшори і контрабанда.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Річні обсяги і вплив на державний бюджет України схем ухилення та уникнення оподаткування

Джерело: Інститут соціально-економічної трансформації <http://iset-ua.org>

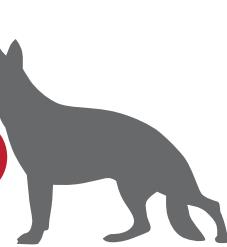
У спільному дослідженні фахівців «Кейс Україна» та Інституту соціально - економічної трансформації (ICET) наведено кількісні дані про реальну структуру тіньової економіки України, які відрізняються від оманливого суб'єктивного сприйняття.

ФОП ЗАМІСТЬ НАЙМУ

ПРИБЛИЗНІ ОБСЯГИ

10
млрд грн на рік

2,5-5
млрд грн
втрат бюджету
на рік

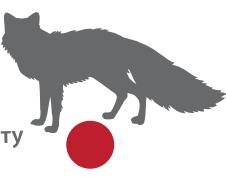

ВИВЕДЕННЯ ПРИБУТКУ ЧЕРЕЗ ПСЕВДОПІДПРИЄМНИЦТВО ФІЗОСІВ

ПРИБЛИЗНІ ОБСЯГИ

3-7
млрд грн на рік

0,7-3
млрд грн
втрат бюджету
на рік

Зловживання ФОПів настільки малі, порівняно з найбільшими схемами, що їх доводиться навести у збільшенному вигляді

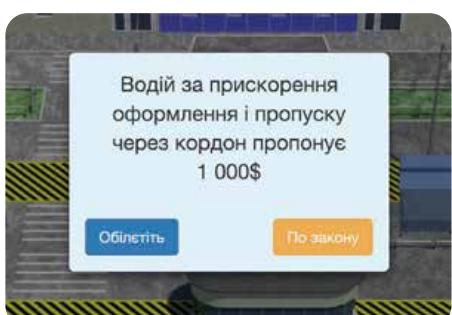
Гра «Метр кордону» пояснює, чому реформи на митниці гальмують

«Навіщо ви створили гру, яка показує, як красти на митниці? Ви хочете, щоб митники більше крали?» Ні, ми хочемо, щоб митники менше крали і тому розкриваємо їхні схеми. Ми переконані, що найбільше прибутку приносить маловідома схема, а що більше людей її розуміють, то менше грошей вона приносить.

Це твоє робоче місце

Працює корупційна машина, і час її годувати. Велика червона кнопка відкриває шлагбаум. Натискай кнопку, і тобі випаде певний «розклад». Бусики, фури, автобуси, легковики — це все мешканці планети «Кордон».

Червона пігулка чи синя - вирішувати тобі!

Тобі надходитимуть цікаві пропозиції, які ти можеш прийняти (кнопка «Обілетити») або відхилити та діяти згідно з чинним законодавством (кнопка «За законом»). Тисни «Обілетити» і починай заробляти грубі гроші!

Тримай касу!

Це твоя каса. Усе, що нажито непосильною працею. Але щоб всидіти на тепленькій місцині, коштами треба правильно розпорядитися. Лише від тебе залежить, ким вони тебе зроблять: начальником зміни чи господарем усієї митниці. А можуть і долю зламати!

“Держава дала тобі метр кордону і 12 годин, щоб красти!”

Представлення гри «Метр кордону» стало мистецькою подією Києва

Актори «Дикого театру» зробили постановку за повістю «Контрабандне чтиво», яка розповідає про найбільш поширені схеми порушень на митниці. Серед глядачів — найближчі друзі і поважні гости з Міністерства фінансів. Від СБУ, як завжди, непримітна особа в штатському.

Допомагаємо вчителям економіки виховувати обізнаних виборців

Учні десятих класів вивчатимуть економіку в рамках курсу «Громадянська освіта». Більшість вчителів — не економісти... і це прекрасно! Бо одна з проблем української економічної освіти в тому, що ринкову економіку викладають колишні марксисти або їхні найкращі учні.

Семінари в шести містах

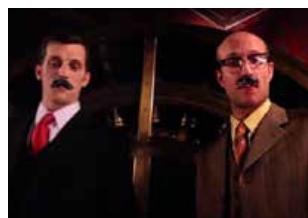
Вчителі з багатьох областей зібралися у Львові, Чернівцях, Полтаві, Харкові, Миколаєві та Києві, щоб дізнатися про сучасні можливості викладання економіки, які надає проект «Ціна держави». Вони працювали у робочих групах, кожна з яких розглядала відеоролик, інфографіку чи інтерактивне унаочнення, і пропонували власне бачення їхнього застосування в школі.

Відеоролик «Бутерброд за 1500 долларів» пояснює переваги розподілу праці й звідки береться багатство

«А якби не було цін» розповідає, чому в чиновників немає достатньо знань, щоб «керувати економікою»

Реп-двойбій Кейнса і Хаєка познайомить з двома світоглядами (і натякне який з них хибний)

Реп-двойбій Кейнса і Хаєка: друга частина

У 2017 році «Ціна держави» переклала й озвучила реп, в якому два відомих економісти сперечалися про роль держави в економіці. Його побачили понад 100 000 українських інтернет-користувачів. Другу серію відеоролика — ми переклали цього року.

Над перекладом працювало багато людей; часто один і той самий уривок змінювався кілька разів:

Оригінал	Варіант 1	Варіант 2	Остаточний
Jobs are the means, not the ends in themselves	Робота це засіб, не кінцева мета	Робота – це засіб, не кінцева мета	Робочі місця — не мета, лише засіб
People work to live better, to put food on the shelves	Кожен працює і копійку якусь відклада	Людина хоче краще жити в селі та у містах	Мета — це добробут, складання запасів
Real growth means production of what people demand	Зростання це є створення того, на що є попит	Зростання реального сектору — це виробництво якого потребують люди	Центрального планування для цього не треба
That's entrepreneurship not your central plan	Це підприємництво, а твій центральний план — утопія	Це — підприємництво, але в твоєму плані цього не буде	Лише підприємництво надасть по потребах

Інтерактивний бюджет ОТГ

Ми створили інтернет-додаток, за допомогою якого мешканці об'єднаної територіальної громади можуть вивчати бюджет громади у доступному вигляді, контролювати ефективність видатків і пропонувати нові проекти для доброту громади.

The screenshot shows the homepage of the interactive budget simulator for Zarichanska Gromada OTG. The top navigation bar includes links for Home, News, Announcements, Photo gallery, Community card, and Contacts. A sidebar on the left lists various administrative departments. The main content area features a large pie chart showing the distribution of the budget across different sectors. Below the chart, there are buttons for 'Submit project' and 'Approve budget'. Logos for USAID and Global Communities are visible at the bottom.

Симулятор бюджету Царичанської ОТГ

Категорія	Сума
Освіта	55 млн грн
Медицина	26 млн грн
Апарат управління	7 млн грн
Культура	4 млн грн
Соціальний захист	4 млн грн
Спорт	2 млн грн
Інше	3 млн грн

У 2018 році ми впровадили Бюджет ОТГ у Царичанській об'єднаній громаді (Дніпропетровська область).

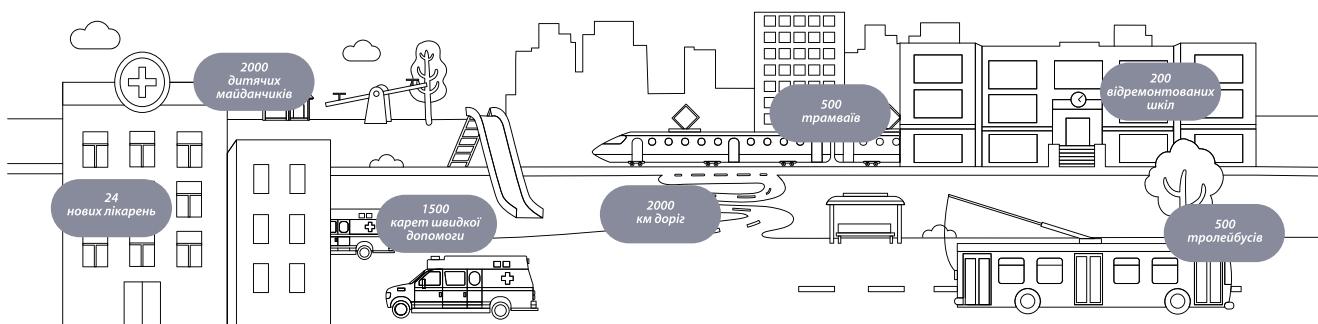
Що дає стокгольмська перемога над «Газпромом»?

У лютому 2018 року Стокгольмський арбітражний трибунал постановив, що «Газпром» має виплатити «Нафтогазу України» компенсацію в розмірі 4,63 млрд доларів. Ми створили сайт, який показує поточний борг «Газпрому» з урахуванням пені за невчасну виплату, а також об'єкти й послуги, які можна оплатити з цієї суми.

Після перемоги у Стокгольмі борг російського «Газпрому» українському «Нафтогазу» продовжує зростати на 14 579 778 грн на день

76 612 860 225 грн

На ці гроші можна забезпечити:

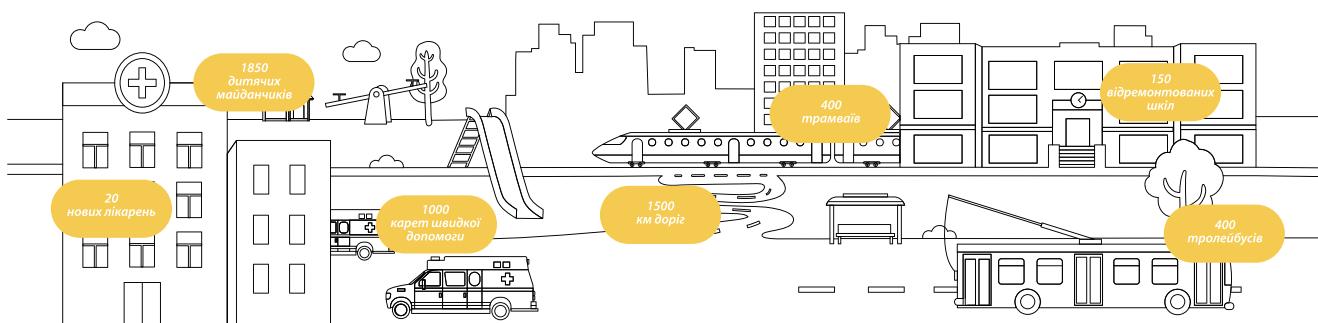

Відповідно до Остаточного арбітражного рішення у справі V2014/129 Арбітражного інституту Торгової палати м. Стокгольма від 28 лютого 2018 року «Газпром» зобов'язаний виплатити «Нафтогазу» суму у розмірі 2 560 332 662,77 доларів США плюс відсотки на залишок заборгованості, що залишилася непогашеною після 28 лютого 2018 року, відповідно до відсоткової ставки -0,5%, плюс 8% за прострочену заборгованість.

Україна вже забрала у «Газпрому»

58 011 826 661 грн

На ці гроші можна забезпечити:

Під час воєнного стану закон про бюджет втрачає значущість

Головні бюджетні наслідки запровадження воєнного стану: резервний фонд збільшує своє значення і необмежений в обсягах, соціальні пріоритети поступаються військовим, податки можуть змінюватися часто і несподівано.

Вплив воєнного стану на бюджет

Мілітаризація бюджету: соціальні пріоритети змінюються на військові

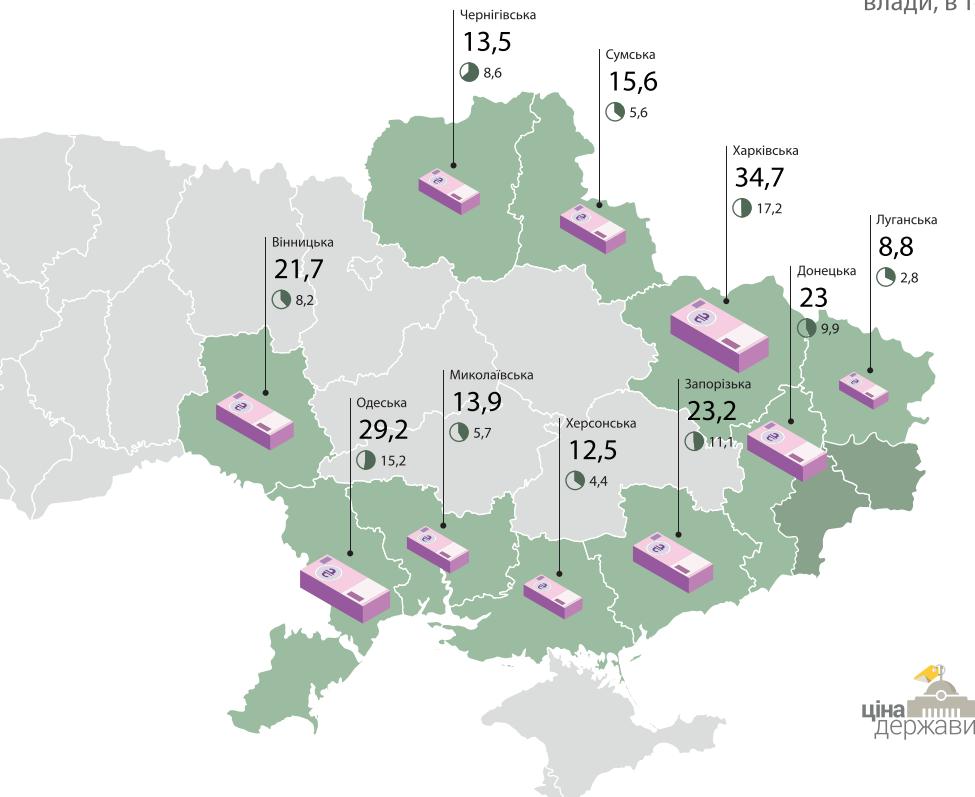
- Кабмін та Головнокомандувач зможуть переглядати соціальні стандарти в бік зменшення

Перерозподіл коштів між територіями на військові цілі

Можливе необмежене збільшення резервного фонду

- На 2018 рік розмір резервного фонду становить 1,5 млрд грн

Загальні та місцеві податки зможуть змінюватись частіше

Зміна процедури прийняття бюджету та внесення змін

- Бюджет можна буде не приймати у визначені терміни та/або швидше змінювати

Зростання видаткової частини бюджету

- за рахунок збільшення витрат на оборону та відшкодування можливих збитків, завданих під час введення ВС

Скорочення джерела надходженння до бюджету

- в зв'язку із скороченням зайнятої в економіці робочої сили, особливого режиму використання майна, встановлення тарифів

Посилення централізації в регіонах за рахунок запровадження військових адміністрацій

- ВА переберуть на себе функції місцеві органів влади, в тому числі в бюджетній сфері

План доходів 2018, млрд грн

В тому числі власні та закріплениі доходи, млрд грн

На карті вказані розміри запланованих доходів в 2018 році (в тому числі власних та закріплених) в областях, де запроваджується воєнний стан. Цими ресурсами зможуть розпоряджатися військові адміністрації.

Наглядова рада

Мал'ожата МакКензі

Директор програм CASE (Польща)

Економіст та дослідниця міжнародної економіки та країн з перехідною економікою. Автор та керівник численних дослідницьких та консультаційних проектів у країнах ЄС, США, Україні, Грузії, Марокко, Єгипті, Білорусі, балканських країнах. Працювала в Єврокомісії над питаннями міжнародної торгівлі та оцінки впливу законодавства ЄС.

Анна Колесніченко

Старший економіст "Унікредіт банк Австрія"

У минулому — економіст CASE Україна. Фахівець з аналізу банківської галузі в Східній Європі. Дослідниця макроекономічних та політекономічних проблем, в тому числі проблем з наданням міжнародної технічної допомоги. Має ступені магістра економіки (EERC, НаУКМА) та міжнародних відносин (Johns Hopkins University).

Олег Рибачук

Співзасновник та керівник ГО «Центр UA»

Один з ініціаторів кампанії «Новий Громадянин» та громадського руху ЧЕСНО, а також голова наглядової ради Фундації «Суспільність». Після Помаранчевої революції був віце-прем'єр-міністром із питань європейської інтеграції та главою Адміністрації Президента України Віктора Ющенка. До того, як піти в політику, працював у банківській сфері, зокрема, в Національному банку України.

Чим займається Наглядова рада?

Наглядова Рада є вищим керівним органом CASE Україна. Вона звільняє та призначає виконавчого директора, стежить за дотриманням статутної мети, завдань та пріоритетів, ключових цінностей організації: якості, об'єктивності, незалежності, перевіряє фінансову та господарську діяльність. Засідання Наглядової ради відбуваються раз на квартал.

Команда CASE Україна

Дмитро Боярчук

Виконавчий директор CASE Україна

Фахівець із макроекономічного прогнозування та фіiscalної політики в Україні. Керував проектами технічної допомоги у сфері макроекономічних реформ, реформи фіiscalної сфери, реформи соціального захисту. Має ступінь магістра з економіки, закінчив Київську школу економіки при Києво-Могилянській академії.

Андрій Дуб

Позаштатний економіст

Старший науковий співробітник Інституту регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього. Поле дослідницьких інтересів: фіанси домогосподарств, фіансування охорони здоров'я, зовнішньо торгівельна діяльність України. Закінчив Львівський національний університет за спеціальністю фіанси і кредит. Має ступінь кандидата економічних наук і 15 років науково-педагогічного стажу.

Володимир Дубровський

Старший економіст CASE Україна

Основні сфери дослідницьких інтересів: політична та інституційна економіка, зокрема проблеми приватизації, корупції, економічних реформ. Автор книг із питань перетворень в Україні, готував ряд партійних та урядових програм. Отримав освіту фізика-теоретика в Київському університеті ім. Шевченка.

Костянтин Лациба

Адміністративний директор

Займається розвитком управлінської системи організації, розробкою та запровадженням внутрішніх політик і процедур. Здобув ступінь магістра з економічної та соціальної географії в КНУ імені Шевченка. Випускник програми «Управління неприбутковими організаціями» Інституту лідерства та управління Українського католицького університету.

Наталя Лещенко

Економіст CASE Україна

Брала участь у підготовці Податкового та Бюджетного кодексів та здійснювала керівництво дослідницькими проектами бюджетного та соціального спрямування на теми фіiscalної прозорості, освіти, фіансування охорони здоров'я, енергетичної та пенсійної реформи, реформи підтримки підприємств, системи надання соціальної допомоги, державних та місцевих бюджетів. Здобула ступінь магістра з економічної теорії EERC при НаУКМА.

Команда CASE Україна

Микола Малуха

Директор з комунікацій

Працював журналістом у ділових медіа. Був прес-секретарем міжнародного благодійного фонду «Карітас України», очолював відділ інтернет-комунікацій гірничо-металургійної групи Метінвест. Випускник історико-філологічного факультету Мурманського державного педагогічного університету та програми «Журналістика цифрового майбутнього» при НаУКМА.

Василь Поворозник

Старший економіст

Отримав ступінь магістра зі спеціальності «Економічна теорія» в КНУ ім. Тараса Шевченка, кандидат економічних наук. Працював в аналітичних центрах (МЦПД, НІСД, Дім демократії), головним редактором ряду видань, має досвід викладання економічних дисциплін в університетах. Коло наукових інтересів — інституційна економіка, макроекономіка, державні фінанси.

Андрій Саварець

Експерт з правових питань

Закінчив Академію митної служби України за спеціальністю «правознавство» та Український університет фінансів та міжнародної торгівлі за спеціальністю «менеджмент зовнішньо економічної діяльності». Працював в митних органах та Апараті Верховної Ради України. Відповідає за юридичне супроводження реформ у сфері зовнішньо економічної діяльності, митної політики та валютного регулювання.

Євген Шульга

Директор з розвитку

Закінчив університет ім. Джорджа Вашингтона (США) за спеціальністю «управління неурядовими організаціями» та Міжнародний науково-технічний університет (Україна) за спеціальністю «управління організаціями». До навчання в США працював зв'язковим з громадськістю та розпорядником з організаційного розвитку в Центрі Разумкова.

Ваш внесок міг би допомогти нам зробити більше!

Якщо ви вважаєте нашу просвітницьку та дослідницьку роботу корисною, інвестуйте у нашу роботу! Кожен внесок надихає і дає зрозуміти, що наша діяльність вам потрібна.

Як переказати гроші?

Найзручніше зробити внесок на нашій веб-сторінці <http://cost.ua/> у розділі "Про нас", підрозділі "Підтримати грішми". Переказати гроші можна за допомогою кредитної картки, служби Приват24 чи у криптовалютах!

Щомісячний платіж

Зверніть увагу на можливість підтримувати нас автоматичним щомісячним внеском. Для цього позначте галочкою «Зробити платіж регулярним» під даними платіжної карти. Повторюваний платіж можна скасувати будь-коли.

Реквізити безготівкового переказу

ГО «Центр соціально-економічних досліджень – CASE Україна»

ЄДРПОУ: 21708068, р/р 26005210075549 в АТ «ПроКредит Банк», МФО 320984

Призначення платежу: благодійний внесок на статутну діяльність

Що отримують наші благодійники?

З благодійниками, які пожертвували нам понад 500 грн., ми підтримуємо зв'язок через закриту групу в Фейсбуку, де розповідаємо докладніше про те, як ми використовуємо їхні внески, ділимося подробицями роботи, планами та цікавимося їхньою думкою. Ми запрошуємо їх на відкриті події, присвячені проблемам вільного ринку, а також на приватні розмови з цікавими людьми.

З підприємцями, які підтримують нашу роботу сумами понад 25 тисяч грн. на рік, ми ділимося нашими наробками з макроекономічного аналізу, залучаємо їх до розробки економічних політик, працюємо з вирішенням їхніх проблем у взаємодії з органами влади.

цей звіт в електронному вигляді

Наша адреса

- 01135 Київ, Україна, вул. Полтавська, 10, офіс 34
- +38 (044) 227 53 17
- info@case-ukraine.kiev.ua
- www.case-ukraine.com.ua | www.cost.ua
- www.facebook.com/cost.ukraine

